

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **CZENERGO s.r.o.**, IČO: 252 32 568, se sídlem Brožíkova 2478/1, Plzeň, zast. Mgr. Martinem Vostrackým, advokátem, se sídlem Úslavská 752/33, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/ 65, Praha 10, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2019, č. j. MZP/2019/520/209, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 5. 2021, č. j. 15 A 73/2019 - 51,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Předcházející řízení

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí České inspekce životního prostředí (dále též „ČIŽP“) ze dne 21. 11. 2018, č. j. ČIŽP/43/2018/7464, kterým byl žalobce uznán vinným tím, že provozoval vodní dílo v rozporu s § 59 odst. 1 písm. a) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), jelikož dne 4. 10. 2018 od 9:47 do 10:37 nakládal s povrchovou vodou na vodním díle MVE U Černých II umístěném na pozemku č. st. X v k. ú. O. u R. na toku Berounky, ř. km 108,8 (dále též „MVE“) za stavu, kdy hladina vody v nadjezí poklesla pod značku +2cm (278,83 m n.m.) na vodočetné lati umístěné na zdi náhonu u jezu, a tím porušil povinnosti stanovené ve vodoprávním úřadem schváleném manipulačním řádu z dubna roku 2009. Z tohoto manipulačního řádu vyplývá, že při této úrovni hladiny, kdy má být zajištěn průtok v korytě toku ve výši $Q_{min} = Q_{355d} = 4,50 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$, má být MVE odstavena. Tato podmínka nebyla v době ohledání na místě splněna. Rovněž bylo zjištěno, že v uvedený čas byl zahrazen „rybí přechod“ na jezu p. č. st. X v k.

ú. Č. tak, že jím neprotékala voda. Tím nebyla splněna podmínka č. 1 rozhodnutí vodoprávního úřadu MěÚ Rokycany č. j. 4467/OŽP/11 Pro o schválení manipulačního řádu MVE, která stanovila, že „pro zabezpečení dostatku vody při minimálním zůstatkovém průtoku v toku (Q355 denní, tj. 4,5 m³) bude hrazením snižen průtok vodácké propusti na 3 cm přelivové hrany. Tímto omezení průtoku vody vodáckou propustí se zaručí funkčnost rybího přechodu, který nebude hrazen a voda jím bude protékat prioritně“. Tímto jednáním žalobce naplnil skutkovou podstatu přestupku podle § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona, za který mu ČIŽP uložila podle § 125d odst. 7 písm. d) téhož zákona pokutu ve výši 20.000 Kč. Dále žalobci ČIŽP uložila povinnost nahradit náklady řízení částkou ve výši 1.000 Kč.

[2] Žalobce podal u Krajského soudu v Plzni proti rozhodnutí žalovaného žalobu, v níž namítal pochybení ČIŽP při zjišťování skutkového stavu spočívající ve způsobu provedení kontroly v rozporu s § 5 odst. 2 písm. b) a § 9 písm. e) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád). Získané údaje proto nemohly být podkladem ve správním řízení. V této souvislosti žalobce poukázal na závěry uvedené v rozsudku NSS ze dne 26. 7. 2017, sp. zn. 8 As 132/2016. Podle žalobce nebylo měření provedeno s přihlédnutím k okolnostem případu řádně a v dostatečném časovém rozsahu, neboť bylo provedeno pouze v rozmezí několika desítek minut. ČIŽP nezohlednila veškeré přímé vlivy a skutečnosti, které měly přímý vliv na průtok (hladinu vody) v době měření. Žalobce upozornil, že téměř okamžitě po skončení měření se průtok opět začal zvyšovat a po krátké době byly hodnoty průtoku v normě, přičemž ke krátkodobému poklesu hladiny vody došlo v důsledku skutečností, které nebylo možno objektivně ze strany žalobce ovlivnit, neboť byly na vůli žalobce nezávislé. Žalobce zmínil vliv MVE Kaceřov na průtok v řece. Dále uvedl, že učinil veškerá možná opatření, která po něm lze požadovat. Závěrem namítl nepřezkoumatelnost rozhodnutí ČIŽP spočívající v tom, že za stejné jednání byl uznán vinným rozhodnutím ze dne 21. 11. 2018, č. j. ČIŽP/43/2018/7463 pan V. Č., jakožto provozovatel MVE Olešná II.

[3] Krajský soud v Plzni žalobu postoupil Městskému soudu v Praze, který ji následně zamítl v záhlaví uvedeným rozsudkem. Z protokolu o zajištění důkazu a usnesení o zajištění důkazů soud zjistil, že ČIŽP postupovala dle § 54 odst. 1 ve spojení s § 138 odst. 1 správního řádu, tedy zajistila důkaz ohledáním věci, jelikož hrozilo nebezpečí z prodlení. Učinila tak předtím, než bylo zahájeno řízení o přestupku. Nejednalo se o úkony prováděné v rámci správního řízení, ale o úkony (místní šetření) prováděné před zahájením správního řízení. ČIŽP uvedla, že hrozící nebezpečí z prodlení spatřuje v tom, že aktuální stav na předmětném místě mohl být kdykoliv změněn manipulací s vodou na daných MVE. S ohledem na toto hrozící nebezpečí soud nespatořoval v postupu ČIŽP pochybení. ČIŽP dodatečně oznámila usnesení o zajištění důkazu žalobci, a postupovala tak v souladu s § 138 odst. 1 správního řádu. Jestliže hrozilo nebezpečí z prodlení, je zřejmé, že žalobce nebyl, resp. nemohl být o zajištění důkazu vyrozuměn (viz § 138 odst. 3 správního řádu). ČIŽP usnesení o zajištění důkazu, včetně protokolu o zajištění důkazu, žalobci oznámila, žalobce však proti usnesení o zajištění důkazů nebrojil. Rovněž se žalobce mohl ke všem skutečnostem zjištěným během zajištění důkazů vyjádřit.

pokračování

[4] ČIŽP v projednávané věci neprováděla kontrolu podle pravidel kontrolního řádu, a proto na ni nejsou aplikovatelné závěry rozsudku NSS ze dne 26. 7. 2017, č. j. 8 As 132/2016 - 34. Doplnil, že nebylo ani možné, aby žalobce byl o prováděném zajišťování důkazu informován již v průběhu jeho provádění, jelikož inspektor provádějící místní šetření neměl k dispozici telefonní kontakt či e-mailovou adresu na žalobce, aby ho o tomto mohl bezprostředně vyrozumět. Na základě shora uvedeného soud uzavřel, že ČIŽP postupovala v souladu se zákonem.

[5] Městský soud se následně podrobně zabýval námitkou žalobce, že nebyly naplněny všechny předpoklady odpovědnosti za přestupek a nebyly zohledněny veškeré rozhodné skutečnosti. Shledal, že žalobce neprovozoval MVE U Černých II v souladu s manipulačním řádem, neboť nerespektoval povinnost dodržet mezní hodnotu minimálního zůstatkového průtoku stanovenou manipulačním řádem při současném provozu MVE. Postupoval tudíž v rozporu s § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona. Ze skutečnosti, že jednatel žalobce byl v rámci jiného řízení jakožto provozovatel odlišné MVE sankcionován a uznán vinným za obdobný přestupek, nelze dovozovat nezákonnost rozhodnutí ČIŽP.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Namítal, že postup ČIŽP podle § 138 správního řádu byl s ohledem na absenci naplnění podmínek pro takovýto postup nezákonný. Výsledky a zjištění kontroly provedené v rozporu s právními předpisy nemohou být použity jako podklad pro zahájení a vedení správního řízení a rozhodnutí o správním deliktu. Závěry uvedené v rozsudku NSS sp. zn. 8 As 132/2016 - 34 jsou v posuzované věci aplikovatelné, jelikož ČIŽP neprováděla kontrolu podle pravidel kontrolního řádu. V této souvislosti stěžovatel odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2018, č. j. 9 A 245/2015 - 59, ve kterém právě s odkazem na výše zmíněný rozsudek NSS dospěl ke zcela opačnému závěru než městský soud v nyní posuzované věci.

[7] Ze správního spisu se pouze bez dalšího podává, že ze strany ČIŽP bylo konáno na základě podnětu na tzv. „suchý jez“. Není však dále zřejmé, a z žádného podkladu nevyplývá, zda se jednalo o žádost/návrh ve smyslu § 44 správního řádu nebo o podnět k zahájení řízení z moci úřední ve smyslu § 42 správního řádu. Uvedené má podle stěžovatele zásadní vliv na posouzení zákonnosti následného postupu ČIŽP, neboť byl-li podán návrh ve smyslu § 44 správního řádu, pak řízení je zahájeno dnem, kdy žádost, nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení, došel příslušnému správnímu orgánu. Pak by nebylo možné postupovat podle § 138 správního řádu, neboť tento postup se uplatní toliko před zahájením řízení. V důsledku nedostatečného a zejména nepřezkoumatelného odůvodnění daného postupu je již samotné zajištění důkazu v rozporu s právními předpisy.

[8] V posuzované věci byl porušen § 5 odst. 2 písm. b) a § 9 písm. e) kontrolního řádu, neboť stěžovatel nebyl o uskutečnění kontroly obeznámen, a nemohl se tak účastnit kontrolních úkonů na místě, tj. nemohl uplatňovat svá práva podle § 10 odst. 1 kontrolního řádu. V této souvislosti zmínil, že není dokonce zřejmé, zda příslušný úkon

provedla oprávněná úřední osoba podle § 15 odst. 2 správního řádu. Protokol o zajištění důkazu je totiž podepsán toliko osobou provádějící kontrolu/ohledání. Pracovník ČIŽP vycházel toliko z vlastních domněnek a subjektivních pocitů, neboť v protokolu o zajištění důkazu je např. uvedeno, že z obou strojoven vycházel typický mechanický zvuk pracujícího soustrojí MVE, což však nebylo fakticky na místě ověřeno, neboť pracovník ČIŽP nemohl pro nemožnost osobní součinnosti ověřit kontrolou strojovny. Argumentace žalovaného vztahující se k odůvodnění postupu podle § 138 správního řádu založená na nemožnosti stěžovatele telefonicky kontaktovat neobstojí, neboť kontakty na stěžovatele jsou volně přístupné na internetu.

[9] Dále je podle stěžovatele třeba odmítnout argumentaci žalovaného ve vztahu k důvodné obavě, že důkaz nebude možno provést za situace, kdy by stěžovateli bylo předem oznámeno zahájení kontroly postupem dle kontrolního řádu, protože provoz MVE lze ovládat na dálku. Tento argument nebyl součástí odůvodnění daného postupu ČIŽP, která svůj postup odůvodnila toliko paušálním a v zásadě nepřezkoumatelným tvrzením o tom, že hrozilo nebezpečí z prodlení, neboť aktuální stav na předmětném místě mohl být kdykoli během jediného dne změněn.

[10] Stěžovatel poukázal na závěry uvedené v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 11. 1994, sp. zn. 6 A 12/94, a konstatoval, že nebyly naplněny všechny atributy odpovědnosti za přestupek, přičemž správní orgány na posouzení této otázky rezignovaly. Nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav. Rybí přechod byl zahrazen s ohledem na jeho havarijní stav a bezpečnost vodního díla, což nebylo jakkoliv zohledněno. Dále nebyly zohledněny nerovnosti jezu, kvůli čemuž nelze ani objektivně zajistit, aby po celé jeho šíři přetékala voda přes jeho přelivovou hranu rovnoměrně. Stěžovatel proto nesouhlasí se závěrem, že nepovoleně zahradil rybí přechod, aby zachoval nátok vody do MVE. Bylo zcela rezignováno na posouzení míry provozní činnosti ostatních subjektů na aktuální stav hladiny vody v nadjezí.

[11] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s posouzením věci městským soudem. Stěžovatelem zmíněný rozsudek městského soudu na posuzovanou věc nedopadá, vychází z odlišného skutkového stavu, kdy kontrolní orgán vůbec neumožnil kontrolované osobě účastnit se kontrolních úkonů. V posuzované věci však z protokolu o zajištění důkazu ohledáním ze dne 10. 10. 2018 vyplývá, že ČIŽP v okamžiku zajišťování důkazů podle § 138 správního řádu na místě nikoho nezastihla, objekt strojovny MVE byl uzamčen, telefonické spojení na provozovatele nebylo k dispozici, a kontrolující tak nemohl stěžovatele o předem neohlášeném zajišťování důkazů o běžném způsobu provozování MVE bezprostředně vyrozumět. ČIŽP měla dostatečné a důvodné indicie, že později by důkaz nebylo možno provést, pokud by stěžovateli bylo předem oznámeno zahájení kontroly dle kontrolního řádu. MVE totiž lze ovládat na dálku a v možnostech stěžovatele tak je dálkově ovlivnit činnost MVE, a tím ovlivnit úroveň hladiny v nátoku vody do MVE např. snížením jejího výkonu, čímž může dojít ke vzduť hladiny vody v nátoku. Kontrola dodržení minimálního zůstatkového průtoku podle bodu C.3 platného manipulačního řádu, kdy stěžovatel za účelem zachování MVE v chodu pro účely výroby elektrické energie přistoupil k zahrazení rybího přechodu na přilehlém jezu, čímž v rozporu s bodem C.2 manipulačního řádu reguloval průtok vody na jezu, byla legitimním cílem postupu ČIŽP při zajištění důkazu bez účasti a vědomí stěžovatele.

pokračování

Zahájení správního řízení a zajišťování důkazů předcházelo podání podnětu k prošetření tzv. suchého jezu. Prováděl-li pak inspektor ohledání se zaměřením na ověření podezření na tzv. suchý jez a přitom náhodně narazil na skutečnosti, které naznačují existenci jiného protiprávního jednání, může je využít k zahájení nového, jiného správního řízení. Důkazy byly zajištěny v situaci, kdy ČIŽP měla zřetelné, konkrétní a dostatečné vstupní indicie o tom, že stěžovatel provozuje MVE v rozporu s platným manipulačním řádem.

III. Posouzení kasační stížnosti

[12] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Z provedené rekapitulace je zřejmé, že ve věci se jedná zejména o posouzení zákonnosti postupu ČIŽP při zjišťování skutkového stavu.

[15] Poukaz stěžovatele na závěry uvedené v rozsudku NSS ze dne 26. 7. 2017, č. j. 8 As 132/2016 - 34, považuje zdejší soud za zčásti přílehlavý, neboť se jednalo do určité míry o obdobnou věc, v níž stejně jako v posuzované věci došlo ke spáchání správního deliktu (nyní přestupku) podle § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona v důsledku porušení povinnosti stanovené v § 59 odst. 1 písm. a) téhož zákona tím, že na malé vodní elektrárně nebyl dodržen minimální zůstatkový průtok. Věc sp. zn. 8 As 132/2016 je s posuzovanou věcí podobná i v tom ohledu, že uskutečnění kontroly, resp. kontrol na vodní elektrárně inspektory ČIŽP nebylo kontrolované osobě oznámeno a ta se kontrolních šetření neúčastnila.

[16] Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 8 As 132/2016 - 34 vycházel z toho, že ČIŽP byla kontrolním orgánem podle § 2 písm. d) tehdy platného zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole. Inspektoři ČIŽP tak byli povinni kontrolovanou osobu uvědomit o zamýšlené kontrole. V nyní posuzované věci již zákon o státní kontrole v době kontroly MVE stěžovatele byl nahrazen kontrolní řádem, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2014. V důvodové zprávě k bodům 2 až 7 části 49. (změna vodního zákona) zákona č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu, je uvedeno, že vodoprávní dozor je kontrolou ve smyslu kontrolního řádu. ČIŽP tudíž byla při kontrole MVE žalobce kontrolním orgánem podle § 1 odst. 1 kontrolního řádu a byla povinna postupovat podle tohoto zákona, tj. zahájit kontrolu některým ze způsobů uvedených v § 5 odst. 2 a 3 tohoto zákona a dodržet povinnosti kontrolujícího uvedené v § 9 kontrolního řádu, v jehož písm. e) je zakotvena povinnost umožnit kontrolované osobě účastnit se kontrolních úkonů při výkonu kontroly na místě, nebrání-li to splnění účelu nebo provedení kontroly. Stěžovateli tak je třeba přisvědčit, že není správný závěr

městského soudu v napadeném rozsudku, že ČIŽP neprováděla kontrolu podle kontrolního řádu.

[17] V posuzované věci proto lze vycházet z bodu 16 rozsudku č. j. 8 As 132/2016 - 34, v němž Nejvyšší správní soud dále konstatoval, že inspektoři ČIŽP měli stěžovateli coby kontrolované osobě oznámit zahájení kontroly podle zákona o státní kontrole, neboť vodní zákon jiná pravidla pro jejich postup nestanoví. Inspektoři ČIŽP však takto nepostupovali, nedostáli tak povinnosti vyplývající z § 12 odst. 2 písm. a) (tehdy platného) zákona o státní kontrole. Zdejší soud rovněž vyslovil, že *„tato povinnost inspektorů ČIŽP přitom směřuje k možnosti kontrolované osoby bránit svá práva v průběhu kontroly, a je-li to možné, tak také být přítomen jejímu průběhu. Za situace, kdy jsou zápisy z inspekčních šetření týkajících se nesplnění zákonných požadavků ustavených vodním zákonem jedinými, či alespoň určujícími důkazy, pak nezákonnost kontrol zakládá rovněž nezákonnost následného správního řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2006, č. 8 As 12/2005 - 51).“*

[18] Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že § 9 písm. e) kontrolního řádu podmiňuje umožnění účasti kontrolované osoby tím, že to nebrání splnění účelu nebo provedení kontroly. Při vědomí kontroly totiž může kontrolovaná osoba svou činnost upravit tak, aby v okamžiku kontroly splňovala veškeré zákonné povinnosti a zastřela tak své delikt ní jednání. V případě kontrol se tak střetávají dva protichůdné zájmy. Jednak zájem na řádném provedení kontroly [tj. na řádném a pravdivém zjištění (změření) rozhodných skutečností] a jednak ochrana práv kontrolované osoby (zde provozovatel MVE), která je zajišťována její přítomností při kontrole. Účastí kontrolované osoby je zároveň zajištěna možnost korigování nesprávných závěrů kontroly, neboť kontrolovaná osoba může na místě uvést případně nesprávné zjištění kontrolního orgánu na pravou míru. Tato situace již byla v judikatuře NSS vyřešena, a to např. v rozsudku ze dne 18. 10. 2016, č. j. 2 As 71/2005 – 132, v němž Nejvyšší správní soud v typově podobné situaci (měření hluku v restauraci) konstatoval, že *„uvedený střet popsanych zájmů je řešitelný např. tak, že orgán ochrany veřejného zdraví začne měření provádět bez přítomnosti provozovatele restaurace a v jeho průběhu, avšak až v okamžiku, kdy již nebude možné účel měření zmařit (tj. po té, co došlo k naměření potřebných údajů), o probíhající měření vyrozumí provozovatele restaurace, případně jeho zaměstnance či zástupce, který se v provozovně zdržuje. V rámci toho mu předloží služební průkaz nebo pověření, oznámí mu, že probíhá měření a seznámí ho s místem, odkud je měřeno, jakož i způsobem, jakým je měření prováděno; v měření pak bude pokračovat za přítomnosti provozovatele, případně jeho zástupce. Jen tak lze docílit naplnění obou výše uvedených a zákonem požadovaných zájmů. Tímto způsobem se totiž zajistí jak naměření hodnot hluku bez jakéhokoli zásahu provozovatele služby, tak vědomost tohoto provozovatele o prováděném měření a jeho přítomnost na něm.“*

[19] V tomto ohledu Nejvyšší správní soud musí korigovat závěr městského soudu, že ČIŽP nemusela postupovat dle kontrolního řádu. Zároveň však existují v posuzované věci i určité odlišnosti od věci rozhodované rozsudkem č. j. 8 As 132/2016 - 34. V oné věci totiž ČIŽP prováděla tři kontroly zařízení žalobce v různé termíny, aniž by zde byla dána nutnost zajištění důkazů, které nelze později provést. Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 8 As 132/2016 - 34 proto uvedl, že inspekci nic nebránilo s kontrolními zjištěními seznámit žalobce alespoň dodatečně po provedení první kontroly a před kontrolou další. V nyní posuzované věci se ovšem jednalo o situaci, kdy pracovník ČIŽP se dostavil

pokračování

na místo neprodleně k oznámení třetí osoby o závadném stavu, který bylo potřebné okamžitě řešit.

[20] Věc tak lze spíše připodobnit k jinému případu rovněž projednávanému Nejvyšším správním soudem, a to v rozsudku ze dne 27. 4. 2017, č. j. 1 As 181/2016 - 33. I v naposledy citovaném rozsudku soud správním orgánům vytkl, že nepostupovaly dle (tehdy platného) zákona o státní kontrole. Podobně jako v nyní projednávané věci pracovníci inspekce při kontrole nezastihli v kontrolovaném zařízení žádnou osobu oprávněnou jednat za žalobce. Ačkoli následně Nejvyšší správní soud shledal nevěrohodným tvrzení správních orgánů, že pracovníci provádějící kontrolu se pokusili neúspěšně kontaktovat žalobce telefonicky, přesto v posuzované věci neshledal porušení procesních předpisů za natolik závažné, aby vedlo ke zrušení napadeného rozhodnutí. Soud k tomu uvedl, že „nelze odhlédnout od skutečnosti, že odložením zajištění důkazu by brozilo jeho zmaření (ostatně sama stěžovatelka riziko zmaření potvrdila, když uvedla, že poté, co se o šetření dozvěděla, provedla nezbytná opatření k zajištění odpovídajícího stavu kompostu). Rozhodné také je, že stěžovatelka nikdy věcně nerozporovala výsledky místního šetření ani z něj vycházející skutková zjištění. Naopak, svým vyjádřením o bezprostředním následném odstranění závad na systému zachycování odpadních vod explicitně potvrdila skutkové závěry správních orgánů ohledně jeho nefunkčnosti v době prováděné kontroly. Po celou dobu řízení před správními orgány jakož ani v řízení před správním soudem **nerozporovala ani laboratorní výsledky odebraných vzorků výluhů z kompostu v areálu. Procesní pochybení ČIŽP proto v posuzovaném případě nemělo vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí.**“

[21] Lze dospět k závěru, že i v nyní posuzované věci (obdobně jako ve věci rozhodnuté rozsudkem č. j. 1 As 181/2016 - 33) hrozilo zmaření důkazu, pokud by pracovníci ČIŽP odložili kontrolu na pozdější dobu, než se podaří vyrozumět stěžovatele. I v této věci pak stěžovatel věcně nerozporoval obsah, resp. správnost zjištění ČIŽP zachycených v protokolu o zajištění důkazů ze dne 5. 10. 2018. V řízení před správními orgány stěžovatel ve vyjádření ze dne 23. 10. 2018 uvedl důvody zahrazení rybího přechodu a uvedl, že osazení účinnější hladinové regulace umožňující reagovat na kolísání hladiny nad jezem by znamenalo snížení životnosti jeho zařízení. V odvolání proti rozhodnutí ČIŽP potom uvedl, že měření bylo prováděno v krátkém časovém úseku (od 9:47 do 10:37 hod.), že stav vody na jezu je ovlivněn činností jiných subjektů výše proti proudu řeky a dále, že navrhl příslušnému vodoprávnímu úřadu ukončení provozu rybího přechodu z důvodu jeho špatného stavu. Po skončení měření se dle tvrzení stěžovatele průtok opět zvýšil. Stejně námitky pak uplatnil i v žalobě proti rozhodnutí žalovaného. Stěžovatel tak věcně nijak nerozporoval samotná zjištění zaznamenaná v protokolu o zajištění důkazů, brojl pouze proti jejich posouzení správními orgány v řízení o přestupku. Nejvyšší správní soud dodává, že tvrzení, že ČIŽP si mohla telefonický kontakt na stěžovatele snadno dohledat na internetu, stěžovatel zcela nově uplatnil až v řízení o kasační stížnosti (v replice ze dne 15. 7. 2021), aniž by mu cokoli bránilo tuto okolnost uplatnit v řízení před městským soudem. Podle § 109 odst. 5 s. ř. s. k této tvrzené skutečnosti Nejvyšší správní soud nemohl přihlídnout. Navíc stěžovatel zůstal na úrovni pouhého tvrzení, aniž by navrhl jakýkoli důkaz k prokázání této skutečnosti. Stejně tak jsou nepřipustné i námitky, kterými stěžovatel až nově v řízení o kasační stížnosti zpochybňuje kontrolní zjištění, konkrétně možnost zjištění, zda MVE byla v provozu, aniž bylo možné vstoupit do strojovny. Stěžovatel je totiž neuplatnil v řízení

před městským soudem, i když mu v tom nic nebránilo (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Pouze pro úplnost k tomu soud poznamenává, že v protokolu o zajištění důkazů bylo uvedeno, že od jezu do náhonu na MVE natékala voda, v odpadu z MVE bylo pozorováno zřetelné a silné víření vody indikující průtok vody turbínami a ze strojovny MVE vycházel typický mechanický zvuk pracujícího soustrojí MVE. Z těchto zjištěných skutečností, které stěžovatel nerozporoval, lze dovodit závěr, že MVE byla v provozu.

[22] Nejvyšší správní soud dále souhlasí s městským soudem v tom, že stěžovatel byl o provedeném šetření neprodleně po jeho skončení vyrozuměn tak, že mu byl dne 10. 10. 2018 zaslán protokol o zajištění důkazu ohledáním a byl mu poskytnut prostor pro vyjádření se k němu, čehož stěžovatel využil (viz výše). Lze tedy uzavřít, že ačkoli ČIŽP pochybila, jestliže nepostupovala při kontrole zařízení stěžovatele podle kontrolního řádu, v konkrétní věci se nejedná o porušení procesních předpisů, které by mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí.

[23] Pokud stěžovatel tvrdil nepřipustnost samotného zajištění důkazů podle § 138 správního řádu, nelze mu přisvědčit. Možnost použití institutu zajištění důkazů ve smyslu uvedeného ustanovení správního řádu při kontrolním postupu správního orgánu, jsou-li naplněny důvody uvedené v § 138 odst. 1 správního řádu, totiž výslovně potvrdil již shora citovaný rozsudek NSS č. j. 1 As 181/2016 - 33 (srov. jeho bod 21 a 22).

[24] Námitky stěžovatele, že není jasné, zda řízení bylo zahájeno na základě podnětu či z moci úřední a že není zřejmé, zda příslušný úkon provedla oprávněná úřední osoba podle § 15 odst. 2 správního řádu, jsou rovněž nepřipustné podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť je stěžovatel neuplatnil v řízení před městským soudem, ač mu v tom nic nebránilo. Nejvyšší správní soud tak pouze nad rámec potřebného odůvodnění konstatuje, že z § 5 odst. 1 kontrolního řádu, podle kterého kontrolní orgán zahajuje kontrolu z moci úřední, bez dalšího vyplývá, že kontrola podle kontrolního řádu je zahajována výhradně z úřední povinnosti. Stejně tak řízení o předmětném přestupku lze zahájit pouze z moci úřední, případný podnět v tomto smyslu tak nemohl být žádostí dle § 44 správního řádu. Nedůvodná je i námitka, že není zřejmé, zda zajištění důkazu provedla oprávněná úřední osoba, neboť z protokolu ze dne 4. 10. 2018 vyplývá, že tento úkon provedl pracovník ČIŽP Ing. L.K., který dle správního spisu byl oprávněnou úřední osobou.

[25] Stěžovatel konečně brojí proti závěru správních orgánů a městského soudu, že porušil manipulační řád jezu mj. zahrazením rybího přechodu. K tomu Nejvyšší správní soud pouze stručně odkazuje na to, že obsahem správního spisu je mj. rozhodnutí o schválení manipulačního řádu ze dne 8. 7. 2013, v jehož podmínce č. 1 se uvádí, že má být zaručena funkčnost rybího přechodu, „*který nebude hrazen a voda jím bude protékat prioritně*“. Stěžovatel přitom nepopírá, že rybí přechod přehrazen byl, avšak uvádí, že se tak stalo z důvodu havarijního stavu jezu. V čem konkrétně havarijní stav spočívá a jak z této skutečnosti vyplývá nutnost zahrazení rybího přechodu, však stěžovatel v kasační stížnosti (resp. replice) nespecifikuje a stejně tak toto své tvrzení ničím v průběhu řízení před správními orgány, resp. správními soudy, neprokázal. Důvodnou Nejvyšší správní soud neshledal ani toliko obecnou námitku, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné, neboť se nezabývalo posouzením míry provozní činnosti jiných subjektů na aktuální stav vody v nadjezí. Na str. 3 napadeného rozhodnutí se žalovaný

pokračování

touto otázkou zabýval a konstatoval, že nemá vliv na povinnost stěžovatele provozovat své vodní dílo v souladu se schváleným manipulačním řádem, čemuž však nedostál.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[26] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že sice bylo třeba korigovat dílčí nesprávný závěr městského soudu, že v posuzované věci neměl být aplikován kontrolní řád, avšak s ohledem na okolnosti věci to nevede k naplnění důvodu kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť přes tuto dílčí nesprávnost městský soud správně žalobu zamítl. Nejvyšší správní soud proto musel zamítnout též kasační stížnost jako nedůvodnou dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

[27] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl dle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti nevznikly náklady, které by přesahovaly rámec jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. ledna 2022

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu